

Виходить у Львові що
дня (крім неділі і гр
заг. субот) о 5-й го
дині по полудні

Редакція і
Адміністрація: улица
Чарнецького ч. 12
Письма приймають ся
запис франковані.

Рукописи звертають ся
для них окреме жалован
за зображення оплати
почтової.

Рекламації не запечат
вані вільні від оплати
почтової.

НАРОДНА ЧАСОПІСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Вісти політичні.

(Реорганізація державних залізниць. — Чеські компроміси. — Війна в середній Америці. — Від'їзд німецьких вояків з Відня. — З польонової Африки.)

З Відня доносять, що від довшого часу вже вели ся там наради в міністерстві залізниць шефів секцій і директорів в справі реорганізації залізниць державних, а результатом тих конференцій мав би бути ось-такий проект реорганізації: Міністерство залізниць позістане. Значна частина єго агентів перейде на краєві дирекції залізниць, яких буде три, а то: одна у Львові для Галичини і Буковини, друга в Празі для Чехії, Мораві і Шлезії, а третя у Відні для прочих країв коронних. На чолі тих краєвих дирекцій будуть іменовані віцепрезиденти в ранзі радників дворя або секційних шефів. Істнуючі дирекції будуть знесені, а на їх місце будуть введені заряди руху, котрі будуть підчинені безпосередньо краєвим дирекціям залізниць. В Галичині мали би бути установлені такі заряди руху у Львові, Кракові, Станиславові, Перемишлі, а на Буковині в Чернівцях. — Так представляє ся в загальних чертах проект реорганізації. Який круг діяльності припаде зарядам руху а який краєвим дирекціям, того на разі ще не знати, бо по перше, справа находит ся ще в стадії нарад, а по друге — держить ся в тайні. Заключати все-ж можна, що круг тої діяльності буде далеко ширший, ніж дотеперішніх дирекцій. — Причиною змін

в дотеперішній системі є обставина, що в певній будущності по вибудуванню проектованих шляхів агенди міністерства залізниць що двоякі ся, тож уже тепер випадає побільшити персонал адміністративний і деякі агенти міністерства для улекшення передати дирекціям.

Чеські компроміси зискали похвалу монарха. Під час приняття депутатії міста Праги, зложенії з бурмістра др. Срба, віцебурмістра Фріча і кількох чеських послів, цісар висказав свою радість з заключеного компромісу між Старо- і Молодочехами, та бажав ім, щоб сей компроміс зазначив ся в успішній праці для краю і в парламенті. — В послідніх днях, як доносить N. W. Tagblatt, приняв цісар також представителів скомпромісованої більшої поєднаності Чехії, і висказав супротив них свою радість з сего компромісу.

Посередництво Сполучених Держав північної Америки в війні Венецуелі з Колумбією стає ся з кожним днем імовірніше і Конечно, бо конфлікт обох республік, хоть і має характер більше релігійний ніж політичний, стає ся чим раз грізнишім. Треба бо знати, що в Колумбії панує клерикальний елемент, а на чолі Венецуелі стоять атеїсти. Внаслідок того ѹ спорячі партії групують ся не після своєї територіальної належності, але після своїх релігійних переконань; ліберальні Колумбійці перейшли на сторону Венецуелі, а клерикальні Венецуельці пішли на послуги Колумбії. На разі щасті сприяє Колумбійцям, котрим удається захвати у своїх суперників місто Ріо Гаха; однак се не є ще кінець війни, тим більше, що війска венецуельські лучше узурповані ніж колумбійські. А коли би мало

прийти до посередництва між посвареними республиками, то річ ясна, що Сполучені Держави не дадуть ся нікому винедити.

Баталіон німецького всхідно-азійського полку від'їхав вчера рано з двірця північної залізниці до Берліна. З касарні вийшов баталіон з хоругвою і з полковою прусською музикою улицями міста, на котрих було установлене військо, до залізничного двірця. На чолі їхав командант корпусу ген. Искіль разом з своїм штабом. Перед залізничним двірцем передефілював баталіон перед звуки австрійського гіму перед командантом корпусу. На залізничнім пероні були між іншими управитель німецької амбасади бар. Ромберг і німецький войсковий атташе ір. Більов. Коли вояки повсідали до вагонів, попрощалися із німецькими офіцірами австрійськими. Ген. Искіль попрощав кожного офіцера поданням руки. Заки рушив поїзд, командант баталіону, майор Ферстер зловжив ще раз ген. Искіль подяку за сердечну гостину.

З польонової Африки доносить Pallmall Gazette, що Ейченер просив о димісію, бо єсть надто звязаний одержаними з Лондона приказами а правительство не хоче згодити ся на предкладані ним средства для остаточного покінчення війни. Ейченер домагає ся остріших кар для збунтованих Африкандерів і прислання більшої скількості війск.

старші люди памятали, що за їх молодих літ горбок, на котрій стоять місто, був значно менше високий як тепер.

Та обставина давала богато до думання. Коли горбок робить ся чим раз висший, і що так скажемо, росте в гору, і коли той постепенно ріст не перестане, то очевидно з часом місто піднесе ся.

Добре, нехай підносить ся, але в іншій значині, в звичайнім же розумінні, нехай не росте надто скоро, — бо й так від, особливо осенію і на весну, дуже тяжкий.

Живе в памяті горожан пригода Янкеля Баса, купця, що спроваджував в жовтні шість бочок оковити до складу. Вози застягли під горою, і не було способу витягнути їх, помимо, що не жалувано селянам горівки а волам баторів. Треба було переливати дорогий товар в інші, менші бочілки, і робити то на улици. Янкель стратив при тім кілька горнів оковити, а посесор з Теплої Волі, від котрого єї купив, був такий гордий, що не хотів страти винагородити.

Справедливо сказано, що людська безличність єсть як океан і не має границь.

Найнесподіванійше лучила ся подія, що хоч не подавала початку містечка, то однака позволила виміркувати, що оно дуже старинне і від давніх часів було замешкале Ізраїльтянами.

На представлена пана бурмістра постановлено викопати в місті нову кирнію, щоби земля.

Чорне болото мало воду на потребу горожан та на случай пожару.

Спроваджено людів досвідних, і приступлено до роботи.

Така важна подія для міста не лучає ся кожного дня, а що мешканці мали, як впрочім і досі мають богато цікавості, а ще більше вільного часу, то цілими днями приглядалися копаню, і бачним оком розізнавали поклади ґрунту, в глубину котрого постепенно чим раз пізше діставалися копачі.

Не лише жінки і діти, але поважні люди, купці, капіталісти і учні, гляділи в землю пильно, немов би причуваючи, що бувальщина їх родинного міста буде до якоть міри прояснена.

Над великим долом стояли цілими годинами і дивилися такі достойники, як богатий купець Янкель Бас, великий підприємець Давид Сливка, учений Ушер Енгельман, і богато інших, що найвизначніших мужів.

— Дивна річ, — сказав Янкель, — як земля, на котрій стоять наше місто, не подібна до інших родів землі. Не перший раз лучає ся мені бути при копаню кирнії, але де ліш я то бачив, то земля не була така, як отея.

— Щож дивного ви бачите? — спитав Давид Сливка.

— Що?

— Так, що такого дивного? Земля, як

Н о в и н к и.

Львів дні 30 го вересня 1901.

— П. Міністер залізниць др. Вітек приїде до Львова в почи з 6-го на 7-го жовтня і задержиться два дні, а вночі на 9-го жовтня удастся на залізничну лінію Самбір-Ужок. У Львові возьме п. міністер участь в посвяченю угольного каменя під будову нового двірца залізничного, котре відбудеться дні 8-го жовтня.

— З гімнаст. товариства „Сокіл“ у Львові нинішні нам Ферії в „Соколі“ скінчилися. Вирави членів розпочинаються дні 1-го жовтня в дніх як давніші, т. е. ві вторник, четвер і суботу від 7—8 год. вечором. Наука боробництва відбувається вихідних дніх, що вирави, від 7—8 год. 8-й відбувається вирави довільні. Вирави учеників розпочалися вже дні 15-го вересня, записувати ще можна до дні 15-го жовтня. Виши так членів як і учеників відбуваються щоденно від години 7—8 вечором в „Соколі“ ул. Підвальна ч. 7.

— Важне для католиків. Вже вийшов з друку „Практичний провідник“ о. Е. Гузара, як має ся учити релігії в I. класі взгядно на 1 і 2 ступені науки в народних школах. Всі, що учати релігії, новині купити собі тулю книжку, котра продається по 1 короні в книгарії Шевченка і Ставроціївській а з переслікою о 10 сотиків дорожче.

— В Коломії відбудеться в неділю дні 6-го п. ст. жовтня у великій сали „Національного Дому“ торжественне отворене понулярно-наукових відчинення з слідуючою програмою: 1) Вступне слово проф. І. Р. 2) Федъковича-Пижановського „З окружків“ і 3) Єнка „Що чутіш“ відсівав хор Бояна. 4) Франка „Каменярі“ виголосить Л. И. 5) „Урра у біл!“ (з опери „Кунало“) відсівав хор Бояна. 6) „Про землю“ відсівав проф. І. В. 7) Закінчене виголосить Я. В. Початок о 4-й год. пополудні. Вступ безплатний.

— Знайдено золоту шлюбну обручку з датою 8/9 1887 на двірці залізничні в Пинківцях коло Бучача. Відобрести можна за поданем букв на обручці у п. Йосифа Бачинського в Пинківцях.

— Перепрашаю вас; торгуємо оковитою, збіжем, вовною, я пізнав сьвіт на кільканадцять миль довкола, в чим впрочому пустої слави не шукаю — і притім мав я нагоду оглядати різні роди землі і розмавляти з людьми, котрі на пій знають ся. Отже знаю добре: буває глина, буває пісок, буває черна земля, так, як в Затраченці напримір чорне поле; але то, що ми бачимо, не є ані глина, ані пісок, ані чорна земля. Отже що то є?

Енгельман забрав голос.

— Я вам скажу, — відозвав ся. — Я міркував моєю головою і не на дармо. То цілком не є земля.

— А щож?

— Що є? — підхопив Давид.

— То найправдивше сьміте.

— Сьміте?

— Лиш уважно приглянетьесь. В глубині двох ліктів кончачі ваткнули ся на останки старої мітли, що ще не вспіла зігнити. Здається, що не потребую додавати, що мітла є доказом присутності сьміття.

— Ушер добре говорить — сказав Інгельман.

— Уважайте дальше; тут бачу бляшану коробку від сардинок.

— То дурниця.

— Ні, то доказ. Діти бавляться такими коробками.

— Отже що?

— Хто знає? Коли возьмемо на увагу глубину, в якій ту коробку найдено, то легко прийти до заключення, що оно могло служити до забави нашим вітцям, а може навіть нашим дідам.

— Нехай за свої заслуги заживають щастя в раю!

— Нехай заживають!... Вірте мені, що в тім случаю сьміте до якоє міри значить тільки, що не прирівнюючи, мудра книжка.

— Не скверніть ваших уст хулою.

— **Движима азбука**, — се прилад до образового представлення початкової науки читання і писання. Видав п. Григорій Влій, смеритований управитель б.-кл. народ. школи у Львові. Комплект обійтиме 76 букв, писаних на картоні, враз із підліком до переховання і відновідно інструкцією та з приладом до уставлення букв. Ціна 8 корон; для учителів народних і книгарень 20% роботу. Замовити можна в канцелярії Товариства „Проестьга“ і в книгарії Ставроціївській (улиця Руска, ч. 3) у Львові. „Движима азбука“ новинка безусловно находитись в кожній народній школі.

— **Наука руского язика і письменства для дівчат**, що ходять до не-русских шкіл, відбувається що суботи від 3-ої години пополудні в домі при Стрілецькій площі ч. 6 в партері в школі виділовій ім. Т. Шевченка. Виділ „Руского товариства педагогічного“ звертається з уклінною прословою до патріотичних родителів і опікунів, щоби заохотили свої діти ходити на ю науку, котрої хосеність новинна бути ясною кожному тимущому Русинові. Ся наука відбувається в трех курсах. На пайвеснім курсі учить Вн. професор рускої гімназії др. Іван Кончак.

— **В кітках орла**. В Тиролі в селі Гітаттнергоф коло Боргайс стала ся така страшна пригода: П'ятилітній хлопець господаря Ноглера бавився на дворі недалеко хати і вразив десь ще. За хвильку вишили родичі і стали шукати єї, але недармо. аж падінів пастих, що нас недалеко худобу і сказав, що чув, як якає дитина як би десь понад ним страшно кричала. Він тоді подавився в гору і побачив понад собою великого орла, котрий в кітках своїх держав дитину і легів з нею в гору.

— **Арештований за влом до банку Йонаша** російський віткач Будкевич, належить як здається до пебезпечної межинародної ватаги злодіїв. Так бодай думають заграпичні інспіктори поліційні, котрі суть того переконання, що він належить до ватаги, котрої діяльність розтягала ся аж до Франції і Англії. Англійський генеральний консул просив, щоби ему дати фотографії всіх тих знаряддів, котрими Будкевич дібрався до банку опана.

— **Намірене самоубийство**. Поліціяни Горонь і Гуменний побачили сидичу на гімназії першого поверху дому ч. 53 при ул. Жов-

ківській 16-літній дівчину, котра споглядала в долину на брук і очевидно хотіла кинутись в долину. Они зміркували зараз па що заносить ся і Горонь побіг на гору а Гуменний станув собі під вікном па долині. Двері були замкнені і Горонь з другими людьми став їх поволи виважувати. Виваживши двері підішов до вікна і хотів дівчину зловити, але та лишилася крикнула прошиваючим голосом і кинулась стрімголов в долину. В тій хвилі стоячий на долині поліціян Гуменний наставив руки і зловив дівчину, лишила захистив ся під таким тягаром, але не упав, а дівчина зімліла; єї занесено до помешкання, де сусіди стали її відтирати. Комісія, вислана на місце, сконстатувала, що 16-літня Йосифа, донька Анни Хшановської, не живою від двох літ з чоловіком, заславла хвилево на умі, бо вчера рано жалувала ся дуже на сильний біль голови і діяного мати, виходячи, замкнула її в хаті, щоби опіля, коли прийде, не гримати до дверей, позаяк дівчина недочуває. Дівчина тимчасом задумала кинутись з поверхня і відобразити собі жите.

— **Війна хлопців**. В Майдані, коло Відня, зібралося оногди по пополудніколо 150 хлопців, ріжного віку і зачали, бавити ся в „війну“. Поділилися на дві часті, і зачали бити ся таки направду; замість куль кидали камінєм величини кулака, добули ножів, і один роздобув звідкись навіть револьвера, і пішала така битва, що людий таки дійсно страж вязав. Даю зараз знати на поліцію, і треба було кільканадцять поліцій, щоби оба войска розігнати!

Господарство, промисл і торгівля.

— **Ц. к. Дирекція залізниць державних оповіщув**: Північно-німецький-галицький-піддніве-західно-російський рух границій. З днем 1 падоліста 1901 входить в жите нова тарифа части II до змітки 1 для посилок збізка в руку поміж стаціями король. цруських залізниць державних (округи дирекційні Альтона, Бі-

— А ви не будьте горячі і надто прудкі в суді, бо скажете дурну річ. Я не сказав: набожна книжка, лише мудра книжка; по друге, для безпечної і на всякий случай додав: „не прирівнюючи“, а чому я так сказав, зараз поясню.

— Ми дуже цікаві.

— Коли перевертаєш картки книжки, то можеш з них вичитати, що було; коли становиш цільно розгрібати сьміте, то можеш таож довідати ся, звідки оно взяло ся.

— Еге!

— Перепрашаю, сьміте має також мову; не є она як мова людська, не є як письмо, але є мова. Дивіть уважно, скілько та кириця має вже глубини..

— Може сяжені...

— Може трохи більше — додав Давид.

— А скілько треба поколінь, аби витворити сяжені сьміте?

— Як велика родила — сказав Давид що довгім надумувано — то на мій погляд, то за один рік зробить ся більше як один кубічний сяжені сьміте... Я кажу то з практики.

— Дуже вам вірю — відповів Енгельман — але тут іде о поклад, о то ствердніле сьміте, в котрім можна вже копати, як в землі.

— Ай — крикнув Давид — я вже розумію! Наш дім, той дім, в котрім я мешкаю з моєю родиною, будував дід, а той дім діперва на який локоть вріс в землю — то знаєт, що на сяжені треба трех дідів!

— Ви вже близько правди і красно говорите. Отже, мої честні, глядіть і дивуйте ся. В тій хвилі в глубині сяжені рискаль робітника викинув цілком добре заховані останки великого патинка. Не заперечите, що то найпевніший доказ, що перед трема дідами наше місто було вже ізраїльське і благочестиве, бо люди іншої віри ходять або босо, або в чоботах, а одинокий крім жіздів чоловік в місточ-

ку, що уживає патинів, то є антикар, носить аксамітні і вишиті шовком. Такі не відержалі би в землі навіть пів року. Той патинок, котрого останки бачимо перед собою, то акурат жидівський і то пе підлягає ніякому сумпівові. Єгож присутність приказує, що земля, на котрій стоїть місто, від віків наша, що на пій процвітала побожність, розвивала ся мудрість і що Чорнеболото від віків було Чорнімболотом, сильною кріпостию, що панувала над всіми доохрестними селами.

Інгельман слухаючи доказів Енгельмана тручав пезамітно Давида в бік і говорив:

— Слухай, слухай!

Давид цмокав устами і був одушевлений остроумностю і розумом фільософа.

Що день приходили ті три достойники, аби глядіти на поступ будови кириці і що день більше і сильніше укріпляли ся в пересуванню, що Чорнеболото єсть незвичайно старинне і певничайно жидівське, що творилося опо так, як творить ся велика гора, що панувала над охрестностю як висока вежа, або сильна крість, що було осередком свого колеса, узлом численних піток, знаменито сплетених, в котрих штучні сіти були всі села від Вербівки до Затраченця, від Вільшанки до Курячої Вільки.

Шість сяженів копано, заки наткнено ся на жерело; хвилями побоювано ся, що ціла праця піде на марпе і що бажана мешканцями вода не покаже ся.

На щастя вода з'явилася ся і то так обильно, що робітники ледве по руштуванню і цембриню вішли перед нею утечі.

Вода студена, чиста, добула ся із значної глибини і викинула на землю величезних розмірів патинок.

То вже був пайочевидний і найбільше пересуванчий доказ великої старинності міста, доказ, котрий его мешканців наповнив

І Н С Е Р А Т І.

„НЕКТАР”

Головний склад у Відні, VI., -Webgasse 28.

Товариство для торговлі і складів чаю Братів К. і Ц. Попов у Москві.

Л. і к. надворні доставці Австро-Угорщини.

Доставці Двора царсько-російського.

Надворні доставці кор. Вел. королів: Греції, Швеції і Норвегії, Бельгії і Румунії.

Золотий медаль в р. 1892.

Grand prix в р. 1900,

найвища відзнака на загальніх виставах в Парижі,

Grand prix

найвища відзнака на виставі в Антверпені 1894 р.

Золотий медаль

найвища відзнака на виставі в Штокгольмі 1897 р.

Цінник.

Ціни в коронах за одну коробку російської ваги (1 фунт. рос. = 410 грам.)

Vaga пачки в фунт. рос.	Nr. 0	1	2	3	3/4	4	5	6	7	8	Чай з Цейлону
1/1	15·20	11·—	10·—	9·—	8·20	7·60	6·70	5·80	5·20	4·30	6·70
1/2	7·60	5·50	5·—	4·50	4·10	3·80	3·35	2·90	2·60	2·15	3·35
1/4	3·80	2·75	2·55	2·25	2·05	1·90	1·70	1·45	1·30	1·10	1·70
1/8	—	—	—	—	1·05	—·95	—·85	—·75	—·65	—·55	—·85

При закупні за 20 корон, транспорт і опаковане бесплатно.

Інсерати

(“оповіштає приватні”) до „Газети Львівської”, „Народної Часописі”, і всіх якісних часописів друкарні включаючи ново отворену „Агенцію діловижків і оголосінь” в пасажі Гавсмана ч. 9. Агенти се приймають також преміумрату за залежніків красні і жіночі.

Дуже красний образ комната

представляючий

„ПРИЧАСТЬ”

мальований артистом Єзерським в природних красках.

Величина образа 55×65 цтм.

Ціна образа **6 корон** разом з поштовою пересилкою.

Набути можна у

Антона Хойнацького, Львів

ул. Руека ч. 3.

MAYER'S CONVERSATIONS-LEXIKON

Пяте цілком перероблене і побільшене видане, повне.

В 17-ох дуже хорошо оправлених томах з шкіряними хребтами і рогами, обіймає: **100.000** статей, **17.500** сторін тексту, **10.000** ілюстрацій, карт і плянів, **1000** таблиць і додатків, **158** ілюстрацій хромолітогр., **290** карт.

Крім того два томи доповняючі і один том спису (Registerband).

Разом 20 томів по зр. 6.

Поява нового видання того твору, одинокого в загальній літературі, єсть літературним явищем не малої ваги. Розійшлося єго в 4-ох виданнях більше як півтора міліарда примірників і придбало собі заслужену славу, як найвеличавіший сучасний твір, як словар людского знання.

Той лексикон можна дістати в комплекті, всі томи нараз на сплату **по 3 зр. місячно.**

Замовлення приймає **А. ЛЯНДОВСКИЙ**, Львів, Пасаж Гавсмана.

СТЕЛЯ

найповніший інструмент сальоновий швейцарський, самограй, поти металеві без гачиків в різних величинах. Продає Соболевський годинникар у Львові, площа Марійска (готель французький).